

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021, a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) în comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului *cu privire la modificarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021*, are drept scop principal continuarea procesului de armonizare legislativă în domeniul aviației civile, în speță, prin avansarea gradului de compatibilitate a actului normativ național potrivit celor mai recente modificări operate la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 al Comisiei din 5 noiembrie 2015 de stabilire a măsurilor detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației (Text cu relevanță pentru SEE), după cum urmează:

- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/255 AL COMISIEI din 18 februarie 2021
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2022/421 AL COMISIEI din 14 martie 2022
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2022/463 AL COMISIEI din 22 martie 2022
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2022/1174 AL COMISIEI din 7 iulie 2022
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/566 AL COMISIEI din 10 martie 2023
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2024/1255 AL COMISIEI din 3 mai 2024
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2024/2108 AL COMISIEI din 29 iulie 2024
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2025/920 AL COMISIEI din 19 mai 2025
- REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2026/449 AL COMISIEI din 27 februarie 2026.

Transpunerea și implementarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1998 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, prevăzute în Partea D. „SECURITATEA AVIAȚIEI” din Acordul privind Spațiul Aerian Comun cu UE (în continuare ASAC), precum e stabilit în art. 80 din Capitolul 15 „Transporturi” al Titlului IV al Acordului de Asociere RM – UE.

În urma efectuării unei analize complexe, în vederea unificării cadrului legal, excluderii prevederilor confuze și contradictorii, transpunerea celor mai recente amendamente efectuate la actul UE de bază, precum și în scopul evitării interpretărilor eronate, a fost elaborat

proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021.

Programul național de securitate în domeniul aviației civile (în continuare – *Program*) a fost aprobat în anul 2021, având ca obiectiv instituirea și implementarea măsurilor de securitate similare celor aplicabile la nivel european în corespundere cu standardele stabilite de Organizația Aviației Civile Internațională (OACI/ICAO) care au ca obiectiv primar asigurarea protecției operațiunilor aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, cadrul normativ național în domeniul securității aviației civile reglementează ansamblul măsurilor destinate protejării aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită și stabilește cerințele aplicabile autorităților competente, administratorilor de aeroporturi, operatorilor aerieni, agenților abilitați, furnizorilor de servicii și celorlalți subiecți implicați în organizarea și realizarea măsurilor de securitate. Acest cadru normativ include dispoziții referitoare la controlul de securitate al pasagerilor, bagajelor de cabină și de cală, mărfurilor, poștei, proviziilor de bord și aeroportuare, accesului în zonele de securitate restricționată, precum și la utilizarea echipamentelor și procedurilor de control necesare pentru menținerea unui nivel adecvat de securitate în aviația civilă.

Totodată, domeniul securității aviației civile se caracterizează printr-un grad ridicat de dinamism normativ și operațional, determinat atât de evoluția continuă a riscurilor și amenințărilor la adresa securității, cât și de dezvoltarea tehnologiilor utilizate în procesele de control și detecție. Din această perspectivă, menținerea unui cadru normativ național compatibil cu standardele Uniunii Europene reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea unui nivel corespunzător de securitate, pentru funcționarea eficientă a infrastructurii aeroportuare și pentru consolidarea încrederii reciproce în raporturile de cooperare internațională în domeniul aviației civile.

Cadrul juridic european relevant în materie este constituit, în principal, din Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor comune în domeniul securității aviației civile și din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 al Comisiei, prin care sunt stabilite măsurile detaliate de implementare a standardelor de bază comune în acest domeniu. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 reprezintă actul european de referință care conține norme tehnice și procedurale detaliate privind aplicarea măsurilor de securitate și care este supus, în mod constant, unor revizurii și actualizări în funcție de noile necesități operaționale, de concluziile rezultate din practica de implementare și de evoluțiile tehnologice relevante pentru domeniu.

În acest context, Comisia Europeană a adoptat, succesiv, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1255 al Comisiei din 3 mai 2024, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2108 al Comisiei din 29 iulie 2024 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/920 al Comisiei din 19 mai 2025, toate având ca obiect modificarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1998 în ceea ce privește anumite măsuri detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației. Adoptarea acestor acte reflectă necesitatea revizurii și ajustării permanente a regulilor aplicabile, astfel încât cadrul normativ să răspundă adecvat exigențelor actuale de securitate, să asigure claritate juridică și să permită aplicarea uniformă a procedurilor de control.

Necesitatea elaborării prezentului proiect este determinată de faptul că Hotărârea Guvernului nr. 124/2021 cu privire la aprobarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile, nu reflectă în forma sa actuală, toate modificările și completările recente operate la nivelul Uniunii Europene prin actele sus-menționate. Deși cadrul normativ conține reglementări generale și speciale în materie, acesta necesită ajustare și completare pentru a integra în mod expres cerințele tehnice și procedurale actualizate.

Una dintre intervențiile normative care impun în mod deosebit actualizarea cadrului național vizează modificările introduse prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2108, care reglementează anumite măsuri urgente de securitate aeronautică referitoare la echipamentele pentru controlul de securitate al lichidelor, aerosolilor și gelurilor. Regimul de securitate aplicabil lichidelor, aerosolilor și gelurilor constituie un segment sensibil al sistemului de securitate a aviației civile, întrucât presupune aplicarea unor măsuri tehnice și procedurale specifice, aflate într-o permanentă corelare cu tipologia amenințărilor, cu performanțele echipamentelor de detecție și cu cerințele de facilitare a fluxului de pasageri. În lipsa preluării acestor modificări, se poate ajunge la situații în care procedurile aplicate la nivel național să nu mai corespundă cerințelor europene actuale, fapt ce poate genera dificultăți de implementare, interpretare neuniformă și riscuri în plan operațional.

În același timp, modificările operate prin Regulamentele de punere în aplicare (UE) 2024/1255 și (UE) 2025/920 au drept obiect actualizarea anumitor măsuri detaliate de implementare a standardelor comune de securitate, inclusiv sub aspectul clarificării unor cerințe, ajustării unor proceduri și revizuirii unor reguli tehnice aplicabile activităților de control de securitate. Prin urmare, cadrul normativ național trebuie revizuit astfel încât să asigure preluarea aplicabilă a acestor dispoziții și să permită aplicarea lor uniformă de către toți subiecții implicați în realizarea măsurilor de securitate.

Totodată, cadrul normativ național nu reglementează suficient de detaliat statutul și cerințele aplicabile agentului abilitat, expeditorului cunoscut, transportatorului rutier de mărfuri aprobat, precum și utilizarea câinilor pentru detectarea explozibililor, ceea ce impune completarea actului normativ în vederea asigurării unui cadru juridic clar, coerent și compatibil cu standardele europene actuale.

Intervenția normativă este justificată și din perspectiva necesității de a preveni apariția unor vulnerabilități operaționale. Deși reglementările existente permit funcționarea sistemului național de securitate a aviației civile, lipsa corelării cu cele mai recente amendamente europene reduce capacitatea cadrului juridic intern de a răspunde prompt și adecvat la evoluțiile înregistrate în materie de tehnologie, proceduri de control și standarde de securitate. Într-un domeniu caracterizat de un nivel sporit de sensibilitate și risc, normele trebuie să fie nu doar existente, ci și permanent adaptate la cele mai recente exigențe aplicabile.

Prin urmare, adoptarea proiectului este necesară pentru actualizarea și completarea cadrului normativ național în vederea preluării modificărilor introduse prin Regulamentele de punere în aplicare (UE) 2024/1255, (UE) 2024/2108 și (UE) 2025/920, pentru eliminarea lacunelor și necorelărilor existente, pentru consolidarea securității juridice și operaționale în domeniu, precum și pentru asigurarea aplicării uniforme și eficiente a măsurilor de securitate de către toate entitățile responsabile.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului are ca obiect modificarea și completarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021, în vederea asigurării compatibilității acestuia cu modificările operate la nivelul legislației Uniunii Europene prin Regulamentele de punere în aplicare (UE) 2024/1255, (UE) 2024/2108 și (UE) 2025/920 ale Comisiei, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1998.

Proiectul urmărește actualizarea normelor naționale aplicabile măsurilor de securitate în aviația civilă, prin preluarea cerințelor europene revizuite privind procedurile de control de securitate, utilizarea echipamentelor de control, precum și aplicarea măsurilor de protecție în cadrul lanțului securizat de aprovizionare și transport aferent aviației civile.

În acest sens, proiectul prevede actualizarea dispozițiilor referitoare la măsurile detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile,

inclusiv a normelor tehnice și procedurale aplicabile controlului de securitate al pasagerilor, bagajelor, mărfurilor, poștei, proviziilor de bord și aeroportuare, pentru menținerea securității aviației civile.

Totodată, proiectul ajustează și completează normele aplicabile utilizării echipamentelor de control de securitate, inclusiv în ceea ce privește echipamentele destinate controlului lichidelor, aerosolilor și gelurilor.

Un element distinct al proiectului îl constituie completarea cadrului normativ cu reglementări exprese referitoare la agentul abilitat și expeditorul cunoscut, prin stabilirea condițiilor de aprobare, a responsabilităților operaționale, a obligațiilor privind aplicarea măsurilor de securitate și a cerințelor de menținere a statutului acordat. Aceste prevederi sunt necesare pentru consolidarea securității și trasabilității lanțului logistic aferent mărfurilor și poștei destinate transportului aerian.

De asemenea, proiectul instituie măsurile de securitate care trebuie aplicate de transportatorul rutier de mărfuri aprobat, inclusiv cerințe privind protecția încărcăturii, integritatea transportului, prevenirea accesului neautorizat și respectarea procedurilor de securitate pe durata transportului. Reglementarea acestor aspecte urmărește asigurarea continuității lanțului securizat în etapa transportului terestru.

Totodată, proiectul introduce și actualizează dispozițiile privind utilizarea câinilor pentru detectarea explozibililor, prin stabilirea cerințelor aplicabile utilizării, instruirii, evaluării, certificării și supravegherii echipelor canine, ca metodă specializată de control de securitate.

Prin proiect sunt, de asemenea, clarificate anumite proceduri de control de securitate și este consolidată baza normativă necesară exercitării atribuțiilor de supraveghere și control de către Autoritatea Aeronautică Civilă, în vederea asigurării aplicării uniforme a cerințelor legale de către toate entitățile responsabile.

Prin urmare, proiectul are ca finalitate actualizarea și completarea cadrului normativ existent, în vederea consolidării nivelului de securitate a aviației civile, sporirii clarității și aplicabilității normelor interne și asigurării armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu sunt opțiuni alternative

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu afectează regimul de protecție a acestora.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează impact asupra principiilor de egalitate și nediscriminare

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu generează impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil. Nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul național transpune prevederile Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 al Comisiei din 5 noiembrie 2015 de stabilire a măsurilor detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației, cu ultimele amendamente incluse:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1255 al Comisiei din 3 mai 2024 în ceea ce privește anumite măsuri detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2108 al Comisiei din 29 iulie 2024 în ceea ce privește anumite măsuri urgente de securitate aeronautică referitoare la echipamentele pentru controlul de securitate al lichidelor, aerosolilor și gelurilor;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/920 al Comisiei din 19 mai 2025 în ceea ce privește anumite măsuri detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației.

Tabelul de concordanță a fost completat corespunzător, iar modificările evidențiate cu altă culoare.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu sunt identificate contradicții cu alte acte normative în vigoare; dimpotrivă, proiectul contribuie la asigurarea coerenței și actualității cadrului legal.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului a fost plasat la data de **20.03.2026**, pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (compartimentul „Transparența”, directoriul „Transparență decizională/Anunțuri de inițiere a politicilor”), pe portalul guvernamental particip.gov.md, la adresa <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-hotarare-de-guvern-pentru-modificarea-hotararii-de-guvern-nr1242021-cu-privire-la-aprobare/16416>, iar proiectul de hotărâre va putea fi accesat în directoriul „Transparență decizională/Anunțuri privind consultările publice” și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md după examinarea în cadrul Ședinței secretarilor generali.

Proiectul va fi consultat și avizat cu părțile interesate și implicate în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative. Astfel, în cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții sunt vizate:

Avizare:

- Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv Inspectoratul General de Carabinieri, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră);
- Ministerul Apărării;
- Ministerul Afacerilor Externe
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Serviciul de Protecție și Pază de Stat;
- Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal);
- Agenția Proprietății Publice (inclusiv Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”, Î.S. „MoldATSA” și Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești”);
- Autoritatea Aeronautică Civilă
- Centrul de Armonizare a Legislației.

Informația privind rezultatele avizării va fi inclusă în sinteză după recepționarea avizelor respective.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus prezentării către autoritățile publice responsabile pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE și ulterior expertizei anticorupție și a expertizei juridice, conform art. 34 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi incluse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ. Astfel, în cadrul procesului de elaborare a proiectului sunt incluse următoarele constatări:

a) Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind prezentată expertiza Centrului de Armonizare a Legislației. Urmare recepționării expertizei de compatibilitate cu legislația UE, Tabelul de compatibilitate va fi ajustat, iar concluziile vor fi reflectate în Sinteza proiectului.

b) Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi remis spre expertizare Centrului Național Anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului anticorupție.

c) Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis spre expertizare Ministerului Justiției conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Informația privind rezultatele expertizei juridice urmează a fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor urmare recepționării Raportului de expertiză juridică.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare, iar modificările aprobate vor permite modificarea ulterioară a cadrului normativ secundar.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA